

2025

Rozbor kultúrno – výchovnej činnosti a hospodárenia za rok 2024

HVEZDÁREŇ V PARTIZÁNSKOM
MALÉ BIELICE 177, PARTIZÁNSKE

Obsah

1	Identifikácia organizácie	2
2	Poslanie a strednodobý výhľad organizácie	3
3	Personálne plány	5
4	Ciele organizácie v roku 2024 a prehľad ich plnenia	10
5	Hlavné skupiny užívateľov výstupov organizácie	11
6	Rozbor hospodárenia za rok 2024	12
7	Záver	20

1 Identifikácia organizácie

Názov: Hvezdáreň v Partizánskom
Sídlo: Malé Bielice 177, 958 04 Partizánske
Zriaďovateľ: Trenčiansky samosprávny kraj
Dátum zriadenia: 30. august 1988
Forma hospodárenia: Príspěvková organizácia
Štatutárny zástupca: Marián Krajčovič
Telefónne číslo: +421 38 749 71 08
Mailová adresa: hvezdap@hvezdaren.sk
Webové sídlo: www.hvezdaren.sk

Hlavná činnosť organizácie

Hvezdáreň v Partizánskom, v súlade s predmetom svojej činnosti, zabezpečuje v roku 2024 nasledovné úlohy.

Prednášková činnosť a vedomostné súťaže

- Vedomostná súťaž „Príroda plná vedomostí“, pre žiakov 4. roč. ZŠ
- Vedomostná súťaž „Vesmír plný vedomostí“, pre žiakov 5. roč. ZŠ
- Vedomostná súťaž „Čo vieš o hviezdach“, pre členov astronomických krúžkov

Expozičná, výstavná a prezentačná činnosť

- Výtvarná súťaž „Vesmír očami detí“, pre žiakov ZŠ a ZUŠ
- Meteomúza – výstava fotografií optických javov
- Neformálne, zážitkové vzdelávanie – HVIEZDNE SAFARI

Poskytovanie metodicko-odborných, poradenských, konzultačných a vzdelávacích činností

- činnosť prenosného digitálneho planetária
- spolupráca so školskými zariadeniami pri realizácii exkurzií
- cielené podujatia k určitým významným medzníkom v astronómii, v kozmonautike a v ostatných prírodných a technických vedách
- prednášková činnosť na požiadanie školských zariadení

- príprava audiovizuálnych programov a metodických materiálov
- Stellar klub – astronomický krúžok
- festival štyroch živlov
- letný prímestský tábor TECHLAB
- letné prázdninové školy
- prímestské tábory
- PARTYROBOT – prezentácia robotiky a informačných technológií
- festival vedy a techniky

Edičná a vydavateľská činnosť

- vlastná knižnica hvezdárne
- astronomická literatúra

Zahraničná spolupráca a medzinárodné vzťahy

- spolupráca s partnerskými inštitúciami v zahraničí: Hvezdáreň vo Valašskom Meziříčí, Vsetín a Uherský Brod, Brno, Praha – Ondřejov

Odborno-pozorovateľská a výskumná činnosť

- pozorovanie a fotografovanie slnečnej chromosféry
- pozorovanie aktuálnych astronomických úkazov, zatmení Slnka a Mesiaca, medziplanetárnej hmoty – kométy a blízko-zemné planétky

Výskum a vývoj

- servis a údržba, výroba periférnych zariadení a prístrojov
- odborno-poradenská služba pre astronómov amatérov a širokú verejnosť

Správa a prevádzka

- prevádzková a riadiaca činnosť spočíva v odbore hospodárskeho plánovania, mzdovej politiky, účtovníctva, hospodárenia s pridelenými rozpočtovými a finančnými prostriedkami na úseku správy

2 Poslanie a strednodobý výhľad organizácie

Poslaním Hvezdárne v Partizánskom je cieľavedomou činnosťou zhromažďovať, vedecky a odborne spracovať poznatky z astronómie a príbuzných prírodných a technických vied za účelom ich sprístupňovania širokej verejnosti.

V rámci svojho poslania plní najmä tieto úlohy:

- vykonáva metodicko-konzultačnú, poradenskú a prednáškovú činnosť, najmä pre astronomické krúžky, školy, záujmové organizácie, združenia a právnické alebo fyzické osoby, ktorých činnosť súvisí s poslaním hvezdárne
- oboznamuje širokú verejnosť s vedeckými poznatkami prostredníctvom verejných astronomických pozorovaní, programov v prenosnom digitálnom planetáriu a ďalšími špecializovanými kultúrno-výchovnými formami
- nadväzuje priame vzťahy s inými právnickými a fyzickými osobami doma, i v zahraničí za účelom výmeny astronomických informácií, odborných stáží a ďalších podujatí.

Hvezdáreň v Partizánskom, okrem hlavných ťažiskových úloh, plní úlohy vyplývajúce z rôznych národných akčných plánov, ako napr. integračnej politiky, rodovej rovnosti, zamestnanosti vo vzťahu k deťom a mládeži, ochrany starých ľudí, prevencie kriminality, boja proti korupcii, boja proti drogám, boja proti všetkým formám rasovej diskriminácie, a ī.

Strednodobý výhľad organizácie

S rastom vzdelanostnej úrovne obyvateľstva a vďaka zjednodušenému a zrýchlenému prístupu k informáciám sa neustále zvyšuje i záujem o astronómiu. Hvezdáreň naďalej bude aj v budúcnosti plniť úlohy jedinečného charakteru na regionálnej úrovni v nasledovných oblastiach:

a) v pozorovateľskej oblasti

- budeme pokračovať v riešení plánovaných úloh vlastnej odbornej činnosti v oblasti medziplanetárnej hmoty, podieľať sa na odborných pozorovateľských programoch partnerských astronomických inštitúcií doma i v zahraničí;
- v oblasti nočnej astronómie na základe analýzy podmienok pre nočné pozorovanie, za využitia ďalekohľadu ODK16, uskutočňovať astrometrické, prípadne fotometrické pozorovania planétok a komét, ktoré v prípade splnenia náročných kritérií na presnosť budú začlenené do širších národných pozorovacích programov.

b) v oblasti špecializovanej kultúrno-výchovnej činnosti

- organizovať astronomické podujatia, zrazy a tábory mladých astronómov, astronomické súťaže a zabezpečovať školiteľskú činnosť formou seminárov, astronomických praktík pre astronómov amatérov, študujúcu mládež a občanov;
- oboznamovať širokú verejnosť s vedeckými poznatkami prostredníctvom verejných astronomických pozorovaní, programov v prenosnom planetáriu a ďalšími špecializovanými vzdelávacími astronomickými programami;
- postupne prechádzať na nové formy prezentácie programov a popularizácie astronómie za pomoci počítačovej multimedialnej videotechniky;
- sprístupnením pozorovacej techniky pre verejnosť obohatiť ponúkanú štruktúru programov a zvýšiť ich atraktivitu.

c) v oblasti informačno-dokumentačnej a edičnej

- zverejňovať aktuálne astronomické informácie a výsledky svojej práce na internete (www.hvezdaren.sk, sociálne siete), v regionálnych novinách, regionálnych mestských televíziach, v propagačných materiáloch vydávaných hvezdárňou a v odbornom časopise Kozmos.
- d) v oblasti konštrukcie, výroby a servisu astronomických prístrojov a pomôcok
- nadľaď spolupracovať s partnerskými organizáciami na realizácii doplnkov k astronomickej technike s cieľom o maximálne využitie doterajšej techniky.
- e) v oblasti spolupráce s partnerskými inštitúciami
- nadväzovať a ďalej rozvíjať dobré vzťahy a spoluprácu s partnerskými inštitúciami doma i v zahraničí za účelom vzájomnej výmeny astronomických informácií, literatúry, zabezpečovania odborných stáží, organizovania expedícií a ďalších, z hľadiska propagácie našej vedeckej kultúry, významných astronomických podujatí.

Plánované použitie finančných zdrojov

Hvezdáreň v Partizánskom predpokladá, že sa objem príjmov v porovnaní s predchádzajúcim rokom zvýši. Aj keď sme v prognózach na nasledujúce roky opatrnejší, plánujeme získané príjmy z našej činnosti použiť na nákup materiálu a služieb a tým si vylepšiť hospodársky výsledok.

3 Personálne plány

Prioritou v personálnej práci budú zmeny v kvalifikačnej štruktúre zamestnancov smerom k lepšej pripravenosti odborných pracovníkov v odborno-pozorovateľskej činnosti a popularizačno-vzdelávacej oblasti.

Expozičná, výstavná a prezentačná činnosť

„Príroda plná vedomostí“

Prvou akciou v sledovanom období bola už tradičná súťaž „Príroda plná vedomostí“, pre žiakov 4. ročníkov základných škôl miest Bánovce nad Bebravou a Partizánske.

8. februára sa v Centre voľného času v Bánovciach nad Bebravou uskutočnilo mestské kolo uvedenej súťaže do ktorej sa zapojilo 22 žiakov 4. ročníkov ZŠ. V regióne hvezdárne v Partizánskom sa do uvedenej súťaže zapojilo 8 žiakov.

Vedomostná súťaž „Čo vieš o hviezdoch“

Hvezdáreň v Partizánskom každoročne organizuje regionálne kolá a krajské kolo celoslovenskej vedomostnej súťaže „Čo vieš o hviezdoch“. 34 ročník uvedenej súťaže sa v tomto roku uskutočnil v spolupráci s Považským osvetovým strediskom Považská Bystrica v Púchove dňa 21. marca 2024 a gymnázia Ľ. Štúra v Trenčíne dňa 25. marca 2024. V regióne Partizánske sa súťaž uskutočnila dňa 19. marca 2024. Do súťaže sa v rámci nášho kraja zapojilo 73 súťažiacich s 20 pedagógmi. Krajského kola súťaže sa zúčastnili víťazi regionálnych v počte 31 žiakov.

Celoslovenského kola sa zúčastnilo 9 študentov základných a stredných škôl Trenčianskeho kraja. Finále celoslovenskej vedomostnej súťaže „Čo vieš o hviezdach?“ sa uskutočnilo 11. júna 2024, zástupcovia nášho kraja bolo úspešné v druhej a tretej kategórii a prvej kategórii kde sa umiestnili v prvej desiatke súťažiacich.

Výtvarná súťaž „Vesmír očami detí“

Do súťaže „Vesmír očami detí“ bolo zaslaných 339 výtvarných prác. Zúčastnili sa jej deti z materských a základných škôl, ako aj výtvarných odborov základných umeleckých škôl regiónu hvezdárne v celkovom počte 30.

Vyhodnotenie súťaže sa uskutočnilo 24. apríla 2024 v priestoroch Mestského múzea v Partizánskom, ktorého sa zúčastnilo 50 detí v sprievode 30 dospelých.

Výstavu v dňoch 15. až 24. apríla 2024 vzhliadlo celkovo 50 návštěvníkov.

Hviezdne safari

Literárno - výtvarnej súťaže Hviezdne Safari, ktorú v školskom roku 2023/2024 v rámci neformálneho vzdelávania zorganizovala Hvezdáreň v Partizánskom v spolupráci s Národnou zoologickou záhradou v Bojniciach sa zapojilo 302 žiakov zo 17 základných škôl, výtvarných odborov základných umeleckých škôl a centrálneho voľného času.

Tri spôsoby stvárnenia jednej témy

Hviezdne Safari ponúklo mladým nadšencom astronómie a umeenia hned tri kategórie, v ktorých mohli prejaviť svoju fantáziu a chopiť sa zadania.

Výtvarná kategória "Hviezdny zvieratník" dala priestor na stvárnenie zvieratníkových súhvezdi prostredníctvom kresieb a malieb. Do súťaže sa v 1. kategórii (1. stupeň ZŠ) zapojilo 40 žiakov, v 2. kategórii (2. stupeň ZŠ) ich bolo až 209. Mladí umelci tak tvorivou formou spoznali súhvezdia a ich tajomné príbehy.

3D výtvarná kategória "Postav si svojho hviezdneho miláčika" oslovia 12 žiakov v 1. kategórii a 33 žiakov v 2. kategórii. V tejto kategórii mali žiaci možnosť prejaviť svoju manuálnu zručnosť a priestorové vnímanie pri tvorbe 3D modelov svojich oblúbených zvieratníkových súhvezdi z použitých materiálov a dozvedieť sa viac nielen o astronómii a súhvezdiach, ale tiež o ekológii a potrebe recyklovať odpad.

Literárna kategória "Príbehy z hviezdnej oblohy" dala priestor na rozvíjanie literárnej tvorivosti a predstavivosti detí. Žiaci v nej písali autorské príbehy zvieratníkových súhvezdi, odohrávajúce sa na pozadí hviezdnej oblohy. V 1. kategórii súťažili 3 žiaci a v 2. kategórii 5 žiakov.

Vyhodnotenie súťaže sa uskutočnilo 17. júna 2024 vo Hvezdárni v Partizánskom v spolupráci s pracovníkmi ZOO Bojnice a pracovníkmi miestnej Základnej umeleckej školy.

Festival vedy a techniky

Festival vedy a techniky je súťaž odbornej tvorivosti vo vede a technike, ktorá prebieha formou prezentácie projektu na posteroch, výstavných exponátov projektov a zároveň aj prezentácia výsledkov ústnej formou členom odbornej hodnotiacej komisie. Súťaž vyhlasuje a organizuje Asociácia pre mládež, vede a techniku na Slovensku AMAVET. Krajské

kolo FVaT sa konalo v priestoroch Mestskej umeleckej agentúry Partizánske. Hvezdáreň v Partizánskom zabezpečovala priebeh súťaže v úzkej spolupráci s AMAVET a klub AMAVET 808. Do krajského kola súťaže bolo prihlásených 19 projektov (30 študentov a 15 školiteľov projektu). Na základe hodnotenia kvality projektov boli súťažiaci pozvaní do celoštátneho kola.

Vesmír plný vedomostí

Aký je vesmír, čo o ňom vieme, tieto a ďalšie otázky boli náplňou kvízovej súťaže pre žiakov 5. ročníka základných škôl „Vesmír plný vedomostí“. V okrese Bánovce nad Bebravou sa súťaž konala 03.12.2024 v CVČ, zapojilo sa do nej 9 súťažiacich zo 4 škôl. V okrese Partizánske sa súťaž konala 05.12.2024 v priestoroch Hvezdárne v Partizánskom, zapojilo sa do nej 33 súťažiacich z 9 škôl.

Poskytovanie metodicko-odborných, poradenských, konzultačných a vzdelávacích činností Činnosť prenosného digitálneho planetária

V roku 2019 kúpila hvezdáreň, z finančných prostriedkov Trenčianskeho samosprávneho kraja, nové prenosné digitálne planetárium. V rámci projektu „Astronárium „„ neformálneho, interaktívneho zážitkového vzdelávania, ponúkame prezentácie v základných a stredných školách, ktoré dopĺňajú učivo prírodrovedy, geografie a fyziky. V roku 2024 v zmysle našej ponuky sme celkovo realizovali 15 prezentácií v okresoch Prievidza a v Trenčíne.

Celkovo sa prezentácii zúčastnilo 1067 žiakov v sprievode dospelých.

ASTRONÁRIUM digitálne planetárium				
Dátum	Miesto	Deti	Dospelí	Spolu
14.02.2024	RKC Prievidza – Objavte vesmír, Hviezdný Valentín	60	30	90
23.02.2024	RKC Prievidza – Objavte vesmír	30	20	50
12.03.2024	ZŠ Šišov	107	8	115
12.04.2024	RKC Prievidza – Objavte vesmír	90	7	97
26.04.2024	MŠ Malonecpalská Prievidza	56	4	60
13.05.2024 - 15.05.2024	ZŠ Kaufmana Partizánske	200	10	210
16.05.2024	Gymnázium Jesenského Bánovce nad Bebravou	63	2	65
31.05.2024	ZŠ Mokrohájska Bratislava	65	2	67
13.06.2024	Trenčiansky robotický deň	72	28	100
02.07.2024 a 09.07.2024	Letný tábor Častá Papiernička	128	9	137
18.09.2024	ZŠ R. Jašíka Partizánske	49	2	51
07.11.2024	ZŠ Solčany	147	10	157

Astronomický krúžok Stellar klub

Astronomický krúžok „Stellar klub“ pri Hvezdárni v Partizánskom navštevujú amatérski astronómovia - žiaci základných a stredných škôl a dobrovoľní spolupracovníci hvezdárne. Ich činnosť sa zamerala na štúdium im blízkych problematík z oblasti astronómie: spracovanie pozorovaní a konzultácie o možnostiach uskutočnenia rôznych odborných astronomických meraní a pozorovaní. V priebehu sledovaného obdobia sa činnosti krúžku priemerne zúčastňovalo 15 členov.

Spolupráca s partnerskými inštitúciami doma a v zahraničí

Hvezdáreň v Partizánskom, okrem astronomických zariadení v SR, spolupracovala najmä s partnerskými organizáciami: Hvezdárňou vo Valašskom Meziříčí, s oddelením medziplanetárnej hmoty AÚ AV ČR v Ondřejove. V rámci spoločných aktivít Slovenskej organizácie pre vesmírne aktivity bola aktivovaná Európska bolidová sieť. Je to medzinárodná organizácia pôsobiaca v strednej Európe. Jej cieľom je systematické koordinované nočné pozorovanie jasných meteorov (bolidov), do ktorého sa zapojila aj Hvezdáreň v Partizánskom.

Cieľom zahraničných aktivít bolo a je naďalej rozvíjať dlhoročnú spoluprácu s partnerskými organizáciami za účelom vzájomnej výmeny astronomických informácií, literatúry, zabezpečovania odborných stáží, organizovania expedícii a ďalších, z hľadiska propagácie našej vedeckej kultúry významných astronomických podujatí.

Vedecko-výskumná činnosť

Odborno-pozorovateľská a výskumná činnosť

- pozorovanie slnečnej chromoféry, foto a video dokumentácia slnečných erupcií pre spolupracujúce organizácie a vzdelávaciu a popularizačnú metodiku
- pozorovanie aktuálnych astronomických úkazov

Pozorovanie sa vykonáva za príaznivého počasia podľa predpovedí uverejňovaných v astronomickej ročenke alebo astronomických bulletinoch.

SID monitor

Monitorovanie náhlych ionosférických porúch je jednoduchá metóda nepriameho pozorovania slnečnej aktivity na ionosféru Zeme. Výsledky meraní sú prekvapivé a natoľko presné, že sú porovnatelné s dátami z profesionálnych observatórií určených na pozorovanie slnečnej aktivity, kozmického počasia a detekciu vysoko energetického kozmického žiarenia. Priebeh merania, ako aj zaujímavé udalosti v ionosfére našej planéty si môžu návštěvníci pozrieť na stránke hvezdárne: http://www.hvezdaren.sk/odbornacinnost/radioastronomia/sid_monitor.html?page_id=1427.

Meteorologické merania

Prehľad o aktuálnom počasí vo hvezdárni získajú návštěvníci na našej webovej stránke www.hvezdaren.sk. Pre meranie aktuálneho stavu počasia používame meteorologickú stanicu VANTAGE PRO od firmy Davis Instruments. Bezdrôtová digitálna meteorologická stanica nám umožňuje merania teploty, relatívnej vlhkosti vzduchu a anemometrom rýchlosť prúdenia vzduchu a množstvo vodných zrážok. Je dobrou voľbou pre všetkých, ktorí potrebujú základné informácie o stave počasia v regióne hvezdárne. Namerané dáta sú prístupné širokej verejnosti.

Špeciálne prístroje pre zabezpečenie pozorovateľskej a odbornej činnosti

Jednou z prioritných úloh organizácie bolo sprístupnenie ďalekohľadu ODK 16 – 40 centimetrového zrkadlového ďalekohľadu širokej verejnosti. Ďalekohľad je predovšetkým určený na odbornú činnosť, v rámci ktorej sa zameriavame na sledovanie blízkozemných planétok, jasných komét a ďalších zaujímavých úkazov. Širokej verejnosti, astronómom amatérom je umožnená astrofotografia objektov hlbokého vesmíru, hmloviny, hviezdomory a galaxie. Ďalekohľad je možné doplniť autogaiderom pre automatickú astro - fotografiu prostredníctvom CCD kamery. V poslednom období amatéri prejavili záujem o astronometrické merania v súvislosti s pozorovaním exoplanét. Dúfame, že súčasná situácia záujem o praktické pozorovania a astrofotografiu znova podnieti nielen členov Slovenského zväzu astronómov ale aj záujemcov.

Odborno-poradenská služba

Technická poradenská činnosť sa vykonávala priebežne na základe požiadaviek verejnosti, osobnou konzultáciou na pracovisku, ako aj písomnou a elektronickou poštou. Týkala sa najviac otázok konštrukcie, výroby a ovládania amatérskych ďalekohľadov, ich praktického používania, ako aj optických systémov ďalekohľadov, výroby a brúsenia zrkadlových objektívov pre ďalekohľady. Záujemca o tieto služby požadoval stanovisko k vybranému ďalekohľadu, prípade doplnky pre vizuálne a fotografické sledovanie objektov hviezdnej oblohy ako aj praktické ukážky práce s ďalekohľadom.

Správa a prevádzka

Hospodársko-správna činnosť sa vykonávala v roku 2024 priebežne v odbore hospodárskeho a prevádzkového plánovania, mzdovej politiky, účtovníctva a hospodárenia s pridelenými rozpočtovými a finančnými prostriedkami na úseku správy.

Finančné prostriedky sa vynaložili na zabezpečenie nákladov:

- na správu a prevádzku organizácie
- na spotrebny materiál
- na mzdy a odvody do poisťovní
- na opravy a údržbu
- na energiu, plyn
- na všeobecné služby
- na informatiku a štatistiku.

Hvezdáreň má vytvorenú vlastnú internetovú stránku, ktorú pravidelne aktualizuje. V roku 2024 sme zaznamenali 2707 návštevníkov virtuálnych stránok www.hvezdaren.sk.

4 Ciele organizácie v roku 2024 a prehľad ich plnenia

Hlavné ciele organizácie sú stanovené v súlade s poslaním hvezdárne.

V oblasti popularizačno-vzdelávacej

Ako v predchádzajúcim období prioritným cieľom v oblasti popularizácie je metodicky usmerňovať činnosti astronomických krúžkov, ktoré vedú k zvýšeniu záujmu mládeže k dianiu v astronómii a v príbuzných prírodných a technických vedách.

Astronomické postupové súťaže sú veľmi dobrým motivačným prvkom pri popularizovaní astronómie. Jednak zvyšujú vedomostnú úroveň a jednak rozširujú počet záujemcov o túto vedu. V roku 2024 sa zrealizovali tradičné súťaže pre žiakov 4. ročníka základných škôl „Príroda plná vedomostí“, postupové kolá vedomostnej súťaže „Čo vieš o hviezdoch“, súťaž pre žiakov 5. ročníka základných škôl „Vesmír plný vedomostí“.

Záujemcovia o astronómiu môžu prezentovať svoje nadobudnuté vedomosti z oblasti astronómie a súťaživou formou sú motivovaní k ďalšiemu rozvoju v tejto činnosti.

V roku 2024 Hvezdáreň v Partizánskom v zmysle spolupráce s mestom Partizánske mala k dispozícii 3D modely Zeme a Mesiaca, veľkorozmerné nafukovacie didaktické pomôcky. Tieto pomôcky rozširujú ponuku organizácie pre školy a širokú verejnosť na realizáciu aktivít pod živou hviezdou oblohou omnoho zaujímavejšími.

V oblasti odborno-pozorovateľskej

Hlavným cieľom v oblasti odborno-pozorovateľskej činnosti v roku 2024 bolo kontinuálne sa zapájať do pozorovateľských programov v rámci našej republiky.

Pokračovať v pozorovaní astronomických úkazov dľalekohľadom ODK 16. Informácie o pozorovaniach uverejňovať na internetovej stránke a spropagovať v populárno-vedeckom časopise Kozmos a v regionálnej tlači.

Databáza údajov o pozorovaní meteorologickou stanicou a SID monitorom sa pravidelne rozširuje a archivuje. Slúži ako významný zdroj informácií pre odbornú a širokú verejnosť.

Vzťah širokej verejnosti k astronómii

Významnou aktivitou, ktorá pomáha rozvíjať pozitívny vzťah širokej verejnosti k astronómii, sú pobytové celonočné pozorovania.

Ponuku na celonočné pozorovanie s ubytovaním využilo 8 organizovaných skupín ktorých sa celkovo zúčastnilo 60 detí a 100 dospelých.

Pri príležitosti Dňa Asteroidov, sme verejnosti ponúkli netradičnú výstavu modelov planétok doplnenú skeletom dinosaury rodu Tyrannosaurus. Prezentácia bola doplnená videofilmom s uvedenou témovej v režii pracovníkov hvezdárne. Cieľom podujatia Dňa asteroidov je kampaň globálneho povedomia, schválenou OSN, ktorá sa každoročne realizuje 30. júna. Poslaním je inšpirovať, angažovať a vzdelávať verejnosť o rizikách spojených s asteroidmi. V aktivitách spojených s uvedeným dňom chceme pokračovať v nasledujúcim období.

Oblast zahraničných aktivít

Cieľom v oblasti zahraničných aktivít bolo i ďalej rozvíjať dlhoročnú spoluprácu s partnerskými organizáciami za účelom vzájomnej výmeny astronomických informácií a rozvíjať spoluprácu pri organizovaní pozorovacích programov.

5 Hlavné skupiny užívateľov výstupov organizácie

Hlavné skupiny užívateľov výstupov organizácie sú v závislosti od činnosti hvezdárne členené nasledovne:

a) kultúrno-výchovná a vzdelávacia činnosť:

- základné školy
- stredné školy,
- študujúca mládež
- učitelia matematiky, fyziky, zemepisu a geografie ZŠ a SŠ
- fyzické osoby (astronómovia – amatéri, široká verejnosť).

b) edičná a informačná činnosť:

- média – týždenník Tempo
- Mestská televízia Partizánske – MTP
- Bánovská televízia
- Bánovské noviny
- Trenčín region a web stránka TSK
- astronomický časopis Kozmos
- astro.cz
- fyzické osoby (čitatelia, internetoví užívatelia, široká laická a odborná verejnosť).

c) odborno-pozorovateľská činnosť:

- hvezdárne
- astronómovia amatéri
- medzinárodné inštitúcie - družobné hvezdárne v Českej republike.

6 Rozbor hospodárenia za rok 2024

Hvezdáreň má vypracovaný **vlastný rozpočet**, a to vo forme **príjmovej a výdavkovej časti** v zmysle Rozpisu rozpočtu č. **69/801/1/2024**, ktorý bol realizovaný na základe Rozpočtu TSK na roky 2024 – 2026 schváleného uznesením Zastupiteľstva TSK č. 200/2023 zo dňa 11.12.2023.

Na základe rozpočtového opatrenia č.**434/801/2/2024** zo dňa 28.06.2024 došlo k úprave transferu:

- **bežných výdavkov** na položkách účtu 610 Mzdy, platy, služobné príjmy, OOV – presun rozpočtových prostriedkov z položky č. 612 - príplatky na 614 - odmeny vo výške 3 825,- Eur;

Rozpočtové opatrenie sa realizovalo na základe žiadosti o úpravu rozpočtu č. 1/2024.

V roku 2024 plnila Hvezdáreň v Partizánskom úlohy, ktoré vyplývajú zo zriaďovacej listiny a plánu práce, hospodárlila so zvereným majetkom a s finančnými prostriedkami od zriaďovateľa, ako aj s vlastnými príjimami.

		ZF 41	v €
Položka	Rozpočet pred úpravou	Úprava	Rozpočet po úprave
Príjmy spolu :	167 931	0	167 931
z toho :			
2xx - nedaňové príjmy	0	0	0
v tom: prenájom	0	0	0
3xx - granty a transfery	167 931	0	167 931
v tom : 312008 z rozpočtu vyššieho územného celku	167 931	0	167 931
322006 z rozpočtu vyššieho územného celku	0	0	0
4xx - príjmy z transakcií s finančnými aktívami a finančnými pasívmi	0	0	0
Výdavky spolu :	167 931	0	167 931
z toho :			
A. Bežné výdavky (600)	167 931	0	167 931
z toho:			
A.1. 610 Mzdy, platy, služobné príjmy, OOV	101 690	0	101 690
v tom: 611 Tarifný plat, osobný plat, základný a funkčný plat ...	74 610	0	74 610
612 Príplatky	27 080	-7 922	19 158

613 Náhrada za pracovnú pohotovosť	0	0	0
614 Odmeny	0	7 922	7 922
A.2. 620 Poistné a príspevok do poisťovní	35 541	0	35 541
A.3. 630 Tovary a služby	26 100	0	26 100
z toho:			
632 Energia, voda a komunikácie	15 000	0	15 000
635 Rutinná a štandardná údržba	2 000	0	2 000
A.4. 640 Transfery jednotlivcom a ziskovým právnickým osobám	4 600	0	4 600
B. Kapitálové výdavky (710)	0	0	0

Úpravy rozpočtu boli vykonané aj v rámci vlastného účtovníctva:

- zo **ZF 46** (vlastné príjmy z predaja tovarov a služieb) vo výške **8 000,- Eur**;
- zo **ZF 46** (zostatok prostriedkov z predchádzajúcich rokov) vo výške **34 513,- Eur**;
- zo **ZF 111** (dotácia zo štátneho rozpočtu MK SR prostredníctvom finančného príspevku zo Slovenskej ústrednej hvezdárne v Hurbanove) v sume **2 730,43,- Eur** na realizáciu okresných kôl súťaží „Čo vieš o hviezdach“ a „Vesmír očami detí“ a krajského kola vedomostnej súťaže „Čo vieš o hviezdach“.
- zo **ZF 41** vo výške schválených koncoročných odmien-hodnota **4 097,-EUR** preúčtovanie medzi položkami príplatkov a odmien

Kapitálové výdavky

V roku 2024 nám neboli pridelené žiadne kapitálové výdavky.

Hospodársky výsledok za sledované účtovné obdobie je **strata 15 669,55 Eur**.

Na hospodársky výsledok malo vplyv čerpanie finančných prostriedkov z predchádzajúceho roku 2023, ktoré až v tomto roku vstúpili do nákladov.

A najmä zvýšené finančné náklady z titulu odchodu dlhoročného riaditeľa do dôchodku a z tohto titulu vyplatenia schválenej odmeny a odchodeného, ktoré sa prejavili po zaúčtovaní miezd za 12/2024-teda zvýšené náklady na účtoch hrubých miezd a odvodov za zamestnávateľa.

Rozpočet je rozdelený na bežný, kapitálový, a na finančné operácie. Uvedené rozpočty sa ďalej členia na **príjmovú a výdavkovú časť a ich plnenie je zobrazené v tabuľke č. 5, ktorá je prílohou rozborov**.

Plnenie **PRIJMOV** za uvedené účtovné obdobie vykazujeme v celkovom objeme **182 481,41 Eur (83 %)**.

Plnenie príjmov bolo nasledovné:

1. Vlastné príjmy

13 754,79 Eur

- za služby poskytnuté obyvateľstvu a širokej verejnosti: **11 501,94€**

vstupné za exkurzie a predaj metodického a propagačného materiálu

- pozorovanie nočnej oblohy spojené s ubytovaním:	920,00€
- prenájom pozemku a priestorov:	6,00€
- vyúčtovanie energií za rok 2023/dobropis	1 326,85€

2. Granty a transfery

134 213,32 Eur

Transfery v rámci verejnej správy

- zo štátneho rozpočtu/MK SR – finančný príspevok zo SÚH	2 730,43€
- z rozpočtu Mesta Partizánske	550,00€
- z rozpočtu VÚC/bežné výdavky	130 932,89€

3. Finančné operácie

34 513,30 Eur

- zostatok prostriedkov z predchádzajúcich rokov	34 513,30€
--	------------

Porovnaním plánovaných **príjmov z vlastnej činnosti** so skutočnosťou, sme tieto **plnili na 100 %**.

BEŽNÉ VÝDAVKY boli čerpané v súlade so schváleným rozpočtom v celkovom objeme **139 849,66 Eur** (**64 % plnenie**).

V rámci výdavkov boli úhrady na nasledovných položkách a podpoložkách:

610 – mzdy, platy: 82 298,4 Eur - 81% plnenie

V čerpaní na tejto položke je zahrnutý tarifný plat v sume 60 789,67 Eur, čo predstavuje 81% plnenie a príplatky v sume 13 586,73 Eur – 71% plnenie.

620 – poistné a príspevok do poisťovní: 29 135,67 Eur - 82% plnenie

Je tu zahrnutá výška odvodov, ktorá je závislá od predchádzajúcej položky. Jedná sa o odvody do zdravotných poisťovní (VŠZP, Dôvera, Union) a Sociálnej poisťovne.

Organizačná štruktúra zamestnancov:

RIADITEĽ	1	plný prac. úväzok, platová trieda: 7
ODBORNÍ PRACOVNÍCI	3	plný prac. úväzok, platová trieda: 5
EKONÓMKA	1	plný prac. úväzok, platová trieda: 5
POKLADNÍČKA + UPRATOVAČKA	1	plný prac. úväzok, platová trieda: 3

Počet zamestnancov vo vykazovanom období:

	Schválené	Skutočnosť
Fyzické osoby:	6	6
Prepočítaný stav:	6	6
Z toho ženy:	3	3

Priemerná mzda za sledované obdobie na 1 zamestnanca je 1 352,22 Eur. Za rok 2024 ovplyvnilo výšku priemernej mzdy vyplatenie koncoročnej odmeny riaditeľovi pri odchode do dôchodku.

Pri odmeňovaní zamestnancov sme sa riadili Zákonom č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov a Prílohou č. 4 k nariadeniu vlády SR č. 296/2022 Z. z., ktorým sa ustanovujú zvýšené stupnice platových tarív zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme od 1. 9. 2023.

631 – Cestovné náhrady: 639,46 Eur – 38 % plnenie

Zahŕňajú diéty pre vlastných zamestnancov, ktorí uskutočnili prednášky a prezentácie s prenosným digitálnym planetáriom po školách a organizáciach v trenčianskom kraji – 639,46 Eur.

V roku 2024 sa neuskutočnili žiadne zahraničné pracovné cesty.

632 – Energie, voda a komunikácie: 7 836,96 Eur – 35 % plnenie

Elektrická energia:	1 946,50€
Plyn:	4 994,00€
Voda:	171,96€
Poštové služby: (poštovné, poštový priečinok, spotreba cenín):	163,45€
Telekomunikačné služby (telefóny):	105,53€
Komunikačná infraštruktúra (internet):	455,52€

633 – Materiál: 9 752,33 Eur – 27 % plnenie

Obsahuje hlavne ceny, diplomy, plakety a občerstvenie v rámci rôznych súťaží, konané či už priamo v priestoroch Hvezdárne, alebo okresné a krajské kolá poriadané priamo v školách v regióne. Tiež položky týkajúce sa prevádzky Hvezdárne-kancelárske, čistiace, hygienické, rôzny drobný režijný materiál, a drobný hmotný a nehmotný majetok.

Nižšie sú vybraté niektoré konkrétné položky:

- **Ceny do rôznych vedomostných a výtvarných súťaží** - použité vlastné zdroje 565,55€, zdroje z dotácie Slovenskej ústrednej hvezdárne v Hurbanove 2 730,43€ a finančné prostriedky z mesta Partizánske 550,-€, na občerstvenie pre súťažiacich vo výške 586,70€, hry pre deti do krúžku 134,25€
- **kancelárske potreby** - tonery, obaly, obálky, kancelársky papier 804,20€
- **čistiace a hygienické potreby** - 492,10€
- **DNHM** - licencia do mozaBooku „MOZAIK TEACHER“ 90,-€, licencia k filmu „321 Start“ za 1 452,-€-filmy slúžia na vzdelávanie a prezentácie vo Hvezdárni a prenosnom planetáriu hlavne pre žiakov škôl ale aj ostatných návštevníkov Hvezdárne
- **DHM** - pointačný stolík 350,-€, stolík pod notebook do planetária 26,65€, práčka 399,-€ (pranie prádla - za ubytovaných hostí)
- **Ostatný drobný režijný materiál na údržbu** – 180,44€

634 - Dopravné: 1 046,36 Eur - 28% plnenie

- **Pohonné hmoty do služobného auta**-služobné cesty-prednášky a prezentácie s prenosným digitálnym planetáriom priamo na školách v regióne 546,36€
- **Náklady na servis a údržbu služobného auta a diaľničnú známku** 500,-€

635 – Rutinná a štandardná údržba: 810,00 Eur - 23 % plnenie

- Údržba v rámci budovy a zariadení – v 4/24- údržba štrbiny kupoly 336,€ v 10/24 servis kotolne 230,-€ a v 12/24 servis prenosného planetária 244,-€

636 – Nájomné: 130,80 – 26 % plnenie

Jednalo sa o prenájom poštového priečinka za rok 2024.

637 - SLUŽBY: 4 252,95 Eur – 42 % plnenie

Z tých väčších spomenieme:

- ekonomické školenia	123,78€
- poplatky za ochranu objektu	327,84€
- kosenie trávy v areáli hvezdárne dodávateľským spôsobom	748,00€
- príspevok na rekreáciu zamestnancov	174,20€
- prídel do sociálneho fondu	1 271,00€
- služby BOZP, PO a PZS	480,00€
- revízia rozvodu plynu a plynovej kotolne, HP	648,40€

642 – Transfery jednotlivcom a neziskovým právnickým osobám: 3 946,73 Eur – 86 %

Nemocenské dávky: 789,51€ – 88 %

Finančný príspevok na stravu: 3 157,22€ – 85 %

STRAVOVANIE ZAMESTNANCOV je zabezpečované formou **finančného príspevku** zamestnávateľa (55 %) – 3 157,22€. Na zabezpečenie stravovania zamestnancov prispieva organizácia i zo sociálneho fondu, z ktorého bolo na tento účel vyplatených 803,20€.

Kalkulácia finančného príspevku na stravu:

Suma platí od :	Nominálna hodnota	Finančný príspevok zamestnávateľa spolu	Z toho	
			Príspevok zamestnávateľa	Príspevok zo SF
01.09.2024	6,40 €	4,32 €	3,52 €	0,80 €

Na základe Opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR o sumách stravného č. 211/2024 Z.z. s účinnosťou od 1.9.2024 sa zvýšili sumy stravného. Pre časové pásmo 5 až 12 hodín je výška stravného 8,30€. Maximálna možná výška príspevku na stravovanie je 4,57€ a minimálna 3,43€.

SOCIÁLNY FOND je účtovaný na **účte 472** a vedený na osobitnom účte.

Stav k 1. 1. 2024	320,03€
Tvorba (1,25 %)	1 027,46€
Čerpanie - príspevok na stravu	803,20€
Stav k 31. 12. 2024	544,29€

Majetok

Organizácia eviduje k 31.12. 2024:

* **Dlhodobý hmotný majetok:** **540 775,57 Eur**

Z toho:

Stavby (021)	233 475,35€
Samostatné hnuteľné veci a súbory hnuteľných vecí (022)	266 772,03€
Dopravné prostriedky (023)	20 747,60€
Pozemky (031)	19 780,59€

* **Drobný hmotný a nehmotný majetok :** **83 718,88 Eur**

je vedený na podsúvahových účtoch:

Z toho:

DHM (750-01)	63 945,99€
OTE (750-02)	4 691,80€
Knihy (750-03)	2 879,19€
OTE/bielizeň (750-04)	925,31€
DIHM (750-05)	5 715,14€
DNHM (750-06)	5 561,45€

Zásoby

Materiál na sklade (112) **92,34€**

v tom

pohonné hmoty **92,34€**

Finančné účty

Pokladnica (211) 0,00€

Bankové účty (221) 42 958,69€

Záväzky, pohľadávky

K 31.12.2024 neeviduje organizácia žiadne pohľadávky.

K 31.12.2024 eviduje organizácia krátkodobé záväzky v hodnote 30 794,93 Eur

z toho

- dodávateľia (321) 58,04€
- zamestnanci (331) 17 999,56€
- zúčtovanie s orgánmi SP a ZP (336) 8 209,23€
- ostatné priame dane (342) 4 513,10€
- iné záväzky (379) 15,00€

K 31.12.2024 eviduje organizácia krátkodobé rezervy v hodnote 910,00 Eur

- rezervy-nevyf.dod.-voda (323) 10,00€
- rezervy-nevyf.dod.-plyn (323) 600,00€
- rezervy-nevyf.dod.-elektrina (323) 300,00€

Prehľad o hospodárení Hvezdárne v Partizánskom**Za rok 2024****Náklady a výnosy 2024 v Eur**

Číslo účtu a názov	Skutočnosť k 31.12.2024
Výnosy spolu :	162 263,70
v tom :	
602 – Tržby z predaja služieb	10 779,00
v tom: prenájom	1 380,00
604 – Tržby za tovar	1 642,90
648 – Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti	1 361,21
653 – Zúčtovanie ostatných rezerv z prevádzkovej činnosti	800,00
691 – Výnosy z bežných transferov z rozpočtu VÚC	130 932,89
692 – Výnosy z kapitálových transferov z VÚC	13 467,27
693 - Výnosy samosprávy z BT zo ŠR a iných subjektov VS	3 280,43
694 - Výnosy samosprávy z KT zo ŠR a iných subjektov VS	0,00
697 - Výnosy samosprávy z BT od ostatných subjektov mimo VS	0,00
698 - Výnosy samosprávy z KT od ostatných subjektov mimo VS	0,00
Náklady spolu :	177 933,25
v tom :	
501 – spotreba materiálu	6 343,36
502 - spotreba energie	7 140,74
v tom : elektrická energia	1 974,78
vodné, stočné	171,96
tepelná energia	0,00
plyn	4 994,00
504 – predaný tovar	991,99

511 - opravy a udržiavanie	858,80
512 - cestovné	639,46
513 – náklady na reprezentáciu	586,70
518 - ostatné služby	6 967,20
<i>v tom: nájomné</i>	130,80
521 - mzdové náklady	97 360,02
<i>v tom: mzdy zo závislej činnosti</i>	97 360,02
<i>dohody</i>	0,00
524 - zákonné sociálne poistenie	33 389,67
525 - ostatné sociálne poistenie	0,00
527 - zákonné sociálne náklady	8 922,71
532 - daň z nehnuteľnosti	257,59
538 - ostatné dane a poplatky	32,89
548 – ostatné prev.náklady- cent.vyrovnania	0,13
551 - odpisy DNM a DHM	13 515,39
553 – tvorba ostatných rezerv z prevádzkovej činnosti	910,00
563 – kurzové straty	0,00
568 – ostatné finančné náklady	16,60
591 – daň z príjmov	0,00
Výsledok hospodárenia	-15 669,55

7 Záver

Hvezdáreň v Partizánskom je špecializovaným zariadením pre popularizáciu astronómie, kozmonautiky a ostatných prírodných a technických vied.

V oblasti neformálneho a interaktívneho vzdelávania sa uskutočnilo 11 súťaží, do ktorých sa zapojilo 206 súťažiacich s 75 členným pedagogickým dozorom. Boli to tradičné súťaže „Čo vieš o hviezdach“, „Príroda plná vedomostí“, a „Vesmír plný vedomostí“. Do výtvarnej súťaže Vesmír očami detí sa zapojilo 339 detí z 30 škôl Trenčianskeho kraja. Do súťaže sa zapojili školy v regióne hvezdárne a v okresoch Bánovce nad Bebravou a Prievidza. Snahou je tento trend udržať a v spolupráci so školskými správami a Centrami voľného času v Trenčianskom kraji tento počet zvýšiť.

Hvezdáreň v Partizánskom plnila svoje poslanie v rámci plánu činnosti v oblastiach vzdelávania a popularizácie v rozsahu zodpovedajúcim rozpočtu ako i finančným prostriedkom poskytnutých na jednotlivé aktivity.

V roku 2024 sa zrealizovalo 326 aktivít / exkurzie, pozorovania, výstavy – virtuálne aktivity /. Uvedených aktivít sa zúčastnilo 14252 návštevníkov. Z tohto počtu bolo 4963 dospelých a 9289 detí.

Mimo hvezdárne sa uskutočnilo 28 podujatí, ktorých sa celkovo zúčastnilo 2804 účastníkov. Z uvedeného počtu bolo 515 dospelých a 2289 detí.

Večerné pozorovania pre verejnosť sa uskutočnilo 43-krát a zúčastnilo sa ich 941 návštevníkov, 562 dospelých a 379 detí.

Ponuky na celonočné pozorovanie s ubytovaním využili organizované skupiny návštevníkov 8 krát, s celkovou účasťou 160 návštevníkov z toho 100 dospelých a 60 detí.

Meranie úspešnosti v sledovanom období je možné vyjadriť nepriamo záujmom širokej verejnosti, návštevnosťou jednotlivých podujatí, počtom kliknutí na webovú stránku hvezdárne a facebook. Je vyjadrením astronómov amatérov a vážnych záujemcov o prácu hvezdárne.

Schválil: Marián Krajčovič

V Partizánskom, 06.02.2025

Príloha: tabuľka č. 5

Prehľad o plnení prímov a výdavkov organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK k 31.12.2024

Funkčná klasifikácia (za každú FK a spolu): 0820

v Eur

Programová štruktúra: 00905

Ekonomická klasifikácia	upravený rozpočet							skutočnosť			
	spolu	zdroje SR	vlastné zdroje TSK orig. komp. ZF 41, 52	vlastné zdroje TSK predfin. spoločn. ZF 41,11G,52	iné zdroje ZF 46**	spolu	zdroje ŠR	vlastné zdroje TSK predfin. spoločn. ZF 41,11G,52	vlastné zdroje ZF 46**	iné zdroje	
I. PRÍJMY											
2xx Nedávnové príjmy	219 488	2 731	167 931	0	48 276	550	182 481,41	2 730,43	130 932,89	0,00	48 268,09
v tom prenájom	13 763				13 763		13 754,79				13 754,79
3xx Granty a transfery	6				6		6,00				6,00
v tom 312 00x Transfery v rámci verejnej správy - bežné **	171 212	2 731	167 931		550	134 213,32	2 730,43	130 932,89			550,00
v tom 322 00x Transfery v rámci verejnej správy - kapitálové **	171 212	2 731	167 931		550	134 213,32	2 730,43	130 932,89			550,00
4xx Príjmy z transakcií s finančnými aktivami a pasívami	0						0,00				
5xx Prijaté úvery, požičky a návratné fin. výpomoci	34 513				34 513		34 513,30				34 513,30
II. VÝDAVKY SPOLU											
A. Bežné výdavky (600)											
A.1. 610 Mzdy, platy, služobné príjmy, OOV	219 488	2 731	167 931	0	48 276	550	136 849,66	2 730,43	127 932,89	0,00	5 636,34
A.2. 620 Poistenie a príspevok do poistovni	101 690		101 690				82 298,40		82 298,40		
z toho: príspevok DDP	35 541		35 541				29 135,67		29 135,67		
A.3. 630 Tovary a služby	77 657	2 731	26 100	0	48 276	550	21 468,86	2 730,43	12 552,09	0,00	5 636,34
631 Cestovné náhrady	1 700				1 700		639,46				639,46
632 Energia, voda a komunikácie	22 300	0	15 000	0	7 300	0	7 836,96	0,00	7 117,89	0,00	719,07
z toho: elektrická energia (632 001)	7 450		4 450		3 000		1 946,50		1 904,41		42,09
plyn (632 001)	12 000		10 000		2 000		4 934,00		4 934,00		0,00
tepelná energia, para (632 001)	0						0,00				
vodné, stocné (632 002)	500		500								
postovné služby (632 003)	1 000				1 000						
komunikačné služby (632 005)	850		50		800		455,52		455,52		455,52
633 Materiál	35 544	2 731	3 000		29 263	550	6 752,33	2 730,43	0,00		105,53
z toho: potraviny (633 011)	0						0,00				
OPPP (633 010)	0						0,00				
634 Dopravné	3 800		500				3 300		1 046,36	500,00	546,36
z toho: PhL	1 800						1 800		546,36		546,36
635 Rútinná a štandardná údržba	3 600		2 000				1 600		810,00		0,00
636 Nájomné za prenájom	500				500		130,80				130,80
637 Služby	10 213		5 600		4 613		4 252,95		4 124,20		128,75
z toho: revízie (z 637 004)	5 379		1 379		4 000		1 383,97		1 379,00		4,97
stravovanie (637 014)	0						0,00				
prielen do sociálneho fondu (637 016)	1 271		1 271						1 271,00		
dohody (637 021)	500		500				500,00				
A.4 640 Transfery jednotlivcom a tisícovým práv. osobám	4 600		4 600						3 946,73		
A.5 650 Spĺňanie úrokov a ostatné platby slúžiaci s úverom, požičkou, návratnou finančnou výpomociu a finančným prejájmom	0						0,00				
B. Kapitálové výdavky (700)											
B.1. 710 Obstarávanie kapitálových aktív	0		0	0	0		0,00		0,00		0,00
C. Výdavkové operácie (800)											
C.1. 821 Spĺňanie tuzemskej istiny	0						0,00		0,00		0,00

Skutočnosť
údaj SY 11
07.08.09.10